

FÖRORD

I en av Planeringskommissionen för försvarsinformation (PFI) utförd intervjuundersökning har medborgarnas åsikter om utgångspunkterna för försvarsmaktsreformen, försvarsanslagen och situationen i Afghanistan retts ut. Frågorna var totalt sex, och av dem var tre nya.

Undersökningen utfördes av Taloustutkimus Oy på uppdrag av PFI. Undersökningen utfördes som en del av en omnibusundersökning genom intervjuer. De totalt 1 015 intervjuerna genomfördes 4.2.2011–20.2.2011.

Målgrupp för undersökningen var landets befolkning i åldern 15–79 år med undantag av landskapet Åland. Samplet togs fram genom kvoturval, där kvoterna utgjordes av en indelning efter ålder, kön, län och kommuntyp. Intervjuerna genomfördes på 91 orter, varav 48 var städer och 43 andra kommuner. Samplet har vägts så att det svarar mot målgruppen. De vägda N-talen motsvarar den finländska befolkningen i åldern 15–79 år i tusental (SVT 31.12.2009). Den genomsnittliga statistiska felmarginalen i totalresultatet (kolumnen ”Samtliga”) på konfidensnivån 95 procent är högst $\pm 3,2$ procentenheter.

Intervjuobjekten tillfrågades också om den politiska ståndpunkten genom frågan: ”Vilket parti skulle Ni rösta på, om riksdagsvalet hölls nu?” Den politiska ståndpunkten uppgavs av 649 personer (64 procent), medan 366 personer (36 procent) inte uppgav någon.

Vid granskningen av partiunderstödet som bakgrundsvariabel bör hänsyn tas till att felmarginalen i fråga om de stora partierna är mindre, och därför ger dessa mer tillförlitlig information än de små som understöds av färre i samplet.

Medborgarna har en åsikt om de ställda frågorna, eftersom andelen som inte redogör för sin ståndpunkt är mycket liten.

Rapporten består av en textdel och bilder som kompletterar den, i vilka också en tidsserie med tidigare ställda frågor kan ses. Bilderna har gjorts av Taloustutkimus Oy. PFI:s forskningssektion svarar för sammanställningen av frågorna och rapporten. PFI:s arbetsdivision godkände frågorna. Rapporten har sammanställts av forskningssektionen.

Datamaterialet i denna undersökning, liksom materialet i de tidigare, ingår i det samhällsvetenskapliga dataarkivet vid Tammerfors universitet (www.fsd.uta.fi). PFI:s rapporter finns på finska, svenska och engelska på vår webbplats (www.defmin.fi/mts).

PFI:s undersökningsresultat är offentliga. Vid användning av dessa ska det nämnas att det är fråga om PFI:s undersökning.

En finländsk fredsbevarare omkom 15.2.2011 i Afghanistan. I denna undersökning genomfördes 795 intervjuer före 16.2 och 220 intervjuer efter detta. I frågorna om Afghanistan fanns det inga skillnader mellan intervjuerna före och efter 16.2.

Utgångspunkter för försvarsmaktsreformen

En reform av försvarsmakten planeras som bäst. Vilka utgångspunkter borde man enligt Er åsikt ställa för reformen? Vilket av följande alternativ beskriver bäst Er åsikt om hur ärendet i fråga borde behandlas då försvarsmakten reformeras?

Frågan innehöll nio olika punkter, och under varje punkt valde respondenten ett alternativ. Som en allmän observation kan det konstateras att dagens omfattning eller modeller stöds av majoriteten av medborgarna. Man ställer sig kritisk till eventuella förändringar.

Värnpliktssystemet

Hälften (51 procent), 52 procent av kvinnorna och 49 procent av männen, anser att det nuvarande värnpliktssystemet bör behållas. Ökad selektivitet stöds av en femtedel, 21 procent, och en övergång till frivillig beväringstjänst av en knapp femtedel, 17 procent. En yrkesarmé stöds av nio procent, 14 procent av kvinnorna och fem procent av männen. Två procent hade ingen åsikt.

Det nuvarande systemet får större stöd av de äldre än av de yngre åldersklasserna. Bland personer över 50 år stöds detta av 56 procent, bland 25–49-åringarna av 49 procent och bland personer under 25 år av 41 procent. Av Centerns anhängare stöder 58 procent det nuvarande systemet, av Sannfinländarnas 56 procent, av SDP:s 54 procent, av samlingspartiets 44 procent, av De grönas 39 procent och av Vänsterförbundets anhängare 38 procent.

I fråga om ökad selektivitet i beväringutbildningen finns det inga betydande skillnader mellan män och kvinnor eller de olika åldersklasserna. Av Samlingspartiets anhängare stöds en ökad selektivitet av drygt en tredjedel, 35 procent, av Vänsterförbundets 29 procent, av Centerns 26 procent, av Sannfinländarnas 24 procent, av De grönas 16 procent och av SDP:s anhängare 12 procent.

En övergång till frivillig beväringstjänst stöds av 19 procent av kvinnorna och 15 procent av männen. Detta får betydligt större stöd av de yngre än de äldre, 27 procent av 15–24-åringarna och 13 procent av 50–79-åringarna. Av De grönas anhängare stöder en tredjedel, 34 procent, frivillig beväringstjänst, av Vänsterförbundets en fjärdedel, 25 procent, av SDP:s 19 procent och av Samlingspartiets anhängare 12 procent.

PFI har ställt frågan om värnpliktssystemet sedan 2011. Alternativen i denna fråga har inte inkluderat frivillig beväringstjänst, dvs. resultaten av detta alternativ kan inte direkt jämföras med frågan som nu ställdes. (*bild 1*)

Beväringutbildningens längd

Mer än två tredjedelar, 70 procent, skulle behålla den nuvarande längden på beväringutbildningen. Av denna åsikt var 76 procent av kvinnorna och 64 procent av männen. Av respondenterna skulle 16 procent förkorta utbildningstiderna, 19 procent av männen och 14 procent av kvinnorna. Av respondenterna skulle 11 procent förkorta beväringutbildningstiderna, 15 procent av männen och sju procent av kvinnorna.

Av Samlingspartiets anhängare stöder 76 procent det nuvarande systemet, av SDP:s och Centerns 73 procent, av Sannfinländarnas 71 procent, av De grönas 62 procent och av Vänsterförbundets

anhängare 60 procent. Andelen som är av samma åsikt är störst i den yngsta åldersgruppen, under 25 år, och i den äldsta, över 50 år, 75 respektive 73 procent. I åldersgrupperna 25–34 år och 35–49 år är två tredjedelar av denna åsikt (65 respektive 66 procent).

En förlängning av utbildningstiderna stöds av 15 procent av Sannfinländarnas anhängare, 14 procent av Samlingspartiets, 12 procent av Centerns, 10 procent av SDP:s, åtta procent av Vänsterförbundets och fyra procent av De grönas anhängare. Av åldersgrupperna 25–34 år och 35–49 år var 19 respektive 16 procent av denna åsikt, medan motsvarande siffror i gruppen under 25 år var sex procent och 50–79 år åtta procent.

En förkortning av utbildningstiderna stöds av 33 procent av De grönas anhängare, 30 procent av Vänsterförbundets, 15 procent av SDP:s, 14 procent av Sannfinländarnas, 13 procent av Centerns och 10 procent av Samlingspartiets anhängare. Av samma åsikt var 18 procent av 50–79 åringarna, 17 procent av gruppen under 25 år, 16 procent av 35–49-åringarna och 12 procent av 25–34-åringarna. (*bild 2*)

Repetitionsövningar

Två tredjedelar, 64 procent, anser att repövningarna ska behållas i sin nuvarande omfattning. Av denna åsikt var 68 procent av kvinnorna och 59 procent av männen. Av Vänsterförbundets anhängare var 69 procent av samma åsikt, av Centerns 68 procent, av De grönas 67 procent, av SDP:s 64 procent, av Samlingspartiets 62 procent och av Sannfinländarnas anhängare 56 procent.

Av åldersgrupperna får den nuvarande omfattningen av repetitionsövningarna starkare stöd av de yngsta, 15–24-åringarna, och de äldsta, 50–79-åringarna (70 respektive 67 procent) än av 25–34-åringarna (54 procent) och 35–49-åringarna (60 procent).

En utökning av repetitionsövningarna stöds av en femtedel, 20 procent, 26 procent av männen och 14 procent av kvinnorna. En utökning stöds av en tredjedel, 34 procent, av Sannfinländarnas anhängare, 28 procent av Samlingspartiets, 21 procent av Centerns, 16 procent av SDP:s, 14 procent av Vänsterförbundets och åtta procent av De grönas anhängare. En utökning får starkast stöd av 25–34-åringarna (31 procent) och 35–49-åringarna (25 procent). Av gruppen under 25 år är 14 procent av denna åsikt och av 50–79-åringarna 15 procent.

En minskning av repetitionsövningarna önskas av 11 procent. Av De grönas anhängare understöder 21 procent en minskning av repetitionsövningarna, av SDP:s 16 procent, av Vänsterförbundets 12 procent, av Samlingspartiets 10 procent och av Centerns anhängare sex procent. (*bild 3*)

Truppstyrkan i krigstid, dvs. reservens storlek

Två tredjedelar, 68 procent, anser att truppstyrkan, dvs. reservens storlek, i krigstid bör behållas på nuvarande nivå. Av denna åsikt var 72 procent av kvinnorna och 65 procent av männen. Detta får starkare stöd av de äldre åldersklasserna (71–73 procent) än av 25–34-åringarna (57 procent).

En minskning av reservens storlek stöds av 15 procent, 20 procent av männen och 10 procent av kvinnorna. En utökning av reservens storlek stöds av 12 procent. Fem procent hade ingen åsikt.

Av SDP:s anhängare skulle 78 procent behålla reservens storlek på nuvarande nivå, av Samlingspartiets 72 procent, av Centerns 69 procent, av De grönas 67 procent, av Vänsterförbundets 65 procent och av Sannfinländarnas anhängare 63 procent.

Av Sannfinländarnas anhängare stöder 24 procent en utökning av reservens storlek, av Centerns och Samlingspartiets nio procent, av Vänsterförbundets och De grönas åtta procent samt av SDP:s anhängare fyra procent.

En minskning av reservens storlek stöds av 25 procent av Vänsterförbundets anhängare, 19 procent av Centerns, Samlingspartiets och De grönas, 14 procent av SDP:s och 13 procent av Sannfinländarnas anhängare. (*bild 4*)

Garnisonernas antal

Av respondenterna anser 69 procent, 73 procent av kvinnorna och 66 procent av männen, att antalet garnisoner bör behållas på nuvarande nivå. Av Centerns anhängare var 79 procent av denna åsikt, av Vänsterförbundets 78 procent, av Sannfinländarnas 73 procent, av SDP:s 72 procent, av Samlingspartiets 64 procent och av De grönas anhängare 51 procent. Andelen som var av samma åsikt är störst i åldersgruppen 50–79 år, 73 procent, i de övriga åldersklasserna är 64–67 procent av samma åsikt.

En minskning av antalet garnisoner stöds av 15 procent. Av denna åsikt är 18 procent av männen och 13 procent av kvinnorna. Av De grönas anhängare var 35 procent av samma åsikt, av Samlingspartiets 23 procent, av SDP:s 15 procent, av Vänsterförbundets 14 procent, av Sannfinländarnas 13 procent och av Centerns anhängare 12 procent. Av 50–79-åringarna var 19 procent av samma åsikt, av 35–49-åringarna 17 procent, av 25–34-åringarna 11 procent och av gruppen under 25 år sju procent.

En ökning av antalet garnisoner stöds av 11 procent; 21 procent av gruppen under 25 år, 18 procent av 25–34-åringarna, 13 procent av 35–49-åringarna och fem procent av gruppen över 50 år. Av Sannfinländarnas anhängare var 14 procent av denna åsikt, av Samlingspartiets 13 procent, av SDP:s 10 procent, av Centerns sju procent, av Vänsterförbundets sex procent och av De grönas anhängare två procent. Fyra procent hade ingen åsikt. (*bild 5*)

Deltagande i fredsbevarar- och krishanteringsuppgifter

Mer än hälften, 55 procent, anser att Finlands deltagande i fredsbevarar- och krishanteringsuppgifter bör hållas på nuvarande nivå. En femtedel, 22 procent, skulle öka Finlands deltagande, och lika många, 22 procent, skulle minska detta. I denna fråga är kvinnorna och männen av samma åsikt.

Av Vänsterförbundets anhängare stöder 72 procent den nuvarande nivån, av Centerns 69 procent, av Samlingspartiets 60 procent, av SDP:s 58 procent, av Sannfinländarnas 48 procent och av De grönas anhängare 43 procent. En granskning enligt åldersgrupp visar att stödet i dag är på samma nivå, 54 procent, bland alla andra utom 25–34-åringarna, 60 procent.

En ökning av Finlands deltagande i fredsbevarar- och krishanteringsuppgifter stöds av 37 procent av De grönas anhängare, 29 procent av Samlingspartiets, 21 procent av Sannfinländarnas, 15 procent av SDP:s, 10 procent av Centerns och sju procent av Vänsterförbundets anhängare. Av samma åsikt är 32 procent av gruppen under 25 år, 28 procent av 25–49-åringarna och 12 procent av 50–79-åringarna.

En minskning av Finlands deltagande i fredsbevarar- och krishanteringsuppgifter stöds av 30 procent av Sannfinländarnas anhängare, 26 procent av SDP:s, 21 procent av Vänsterförbundets, 19 procent av Centerns och Samlingspartiets samt 11 procent av De grönas anhängare. Av gruppen över 50 år är 32 procent av samma åsikt, av 35–49-åringarna 17 procent, av gruppen under 25 år 12 procent och av 25–34-åringarna 10 procent. (*bild 6*)

Försvarsmaterielanskaffningar

Av respondenterna anser 55 procent att försvarsmaterielanskaffningarna bör hållas på nuvarande nivå, 62 procent av kvinnorna och 48 procent av männen. En ökning av anskaffningarna stöds av 22 procent, 28 procent av männen och 15 procent av kvinnorna, och en minskning av anskaffningarna av en femtedel, 20 procent, 21 procent av männen och 18 procent av kvinnorna.

Försvarsmaterielanskaffningar på nuvarande nivå stöds av 75 procent av Centerns anhängare, 53 procent av Samlingspartiets, SDP:s och De grönas, 52 procent av Sannfinländarnas och 33 procent av Vänsterförbundets anhängare.

En ökning av anskaffningarna stöds av 34 procent av Samlingspartiets och Sannfinländarnas anhängare, 18 procent av SDP:s, 13 procent av Centerns, nio procent av Vänsterförbundets och fyra procent av De grönas anhängare. Av samma åsikt var 29 procent av 25–34-åringarna, 28 procent av gruppen under 25 år, 23 procent av 35–49-åringarna och 16 procent av gruppen över 50 år.

En minskning av försvarsmaterielanskaffningarna stöds av 57 procent av Vänsterförbundets anhängare, 37 procent av De grönas, 25 procent av SDP:s, 13 procent av Samlingspartiets och Sannfinländarnas samt nio procent av Centerns anhängare. (*bild 7*)

Finlands viktigaste försvarssamarbetspart

EU

Närmare hälften, 45 procent, anser att EU är Finlands viktigaste försvarssamarbetspart. Av kvinnorna var 54 procent och av männen 36 procent av denna åsikt. Av denna åsikt är 66 procent av De grönas anhängare, 63 procent av Centerns, 49 procent av Samlingspartiets, 45 procent av Vänsterförbundets, 42 procent av SDP:s och 26 procent av Sannfinländarnas anhängare.

Norden

En tredjedel, 32 procent, anser att Norden är Finlands viktigaste försvarssamarbetspart. Av männen var 33 procent och av kvinnorna 30 procent av denna åsikt. Av samma åsikt är 45 procent av SDP:s anhängare, 43 procent av Sannfinländarnas, 41 procent av Vänsterförbundets, 26 procent av Centerns och De grönas samt 23 procent av Samlingspartiets anhängare.

Nato

Av respondenterna ansåg 16 procent att Nato är Finlands viktigaste försvarssamarbetspart. Av männen var 23 procent och av kvinnorna 44 procent av denna åsikt. Av samma åsikt var 28 procent

av Samlingspartiets anhängare, 26 procent av Sannfinländarnas, 11 procent av Centerns, åtta procent av SDP:s, fem procent av De grönas och två procent av Vänsterförbundets anhängare. (bild 8)

Finlands militära alliansfrihet/alliering

Två tredjedelar, 68 procent, anser att Finland bör hålla sig militärt alliansfritt. Av denna åsikt var 74 procent av kvinnorna och 63 procent av männen. Av Vänsterförbundets anhängare var 84 procent av samma åsikt, av SDP:s 82 procent, av Centerns 76 procent, av De grönas 69 procent, av Sannfinländarnas 68 procent och av Samlingspartiets anhängare 41 procent.

En femtedel, 22 procent, skulle vilja att Finland ansökte om medlemskap i Nato. Av männen var 28 procent och av kvinnorna 16 procent av denna åsikt. Av denna åsikt är 50 procent av Samlingspartiets anhängare, 25 procent av Sannfinländarnas, 13 procent av Centerns, 11 procent av De grönas, nio procent av SDP:s och åtta procent av Vänsterförbundets anhängare.

Något annat alternativ stöddes av sex procent. I synnerhet Norden och EU nämndes. Fyra procent hade ingen åsikt. (bild 9)

(bilderna 10, 11 och 12 anknyter till samtliga bilder ovan)

Försvarsanslagen

Knappt hälften, 45 procent (50 procent hösten 2010), anser att försvarsanslagen bör vara oförändrade. Av kvinnorna är 54 procent (55) av denna åsikt och av männen 37 procent (44). En höjning av dessa stöds av en tredjedel, 34 procent (31), av männen 39 procent (35) och av kvinnorna 28 procent (27). En minskning av försvarsanslagen stöds av knappt en femtedel, 18 procent (17 procent hösten 2010), 20 procent (19) av männen och 15 procent (15) av kvinnorna.

Den nuvarande nivån stöds av 57 procent av Centerns anhängare (45 procent hösten 2010), av De grönas 44 procent (54), av SDP:s och Vänsterförbundets 43 procent (52 resp. 34) samt av Sannfinländarnas anhängare 36 procent (48).

En höjning av försvarsanslagen stöds av 47 procent av Sannfinländarnas anhängare (26 procent hösten 2010), av Samlingspartiets 45 procent (48), av Centerns 32 procent (30), av SDP:s 30 procent (29), av De grönas 25 procent (20) och av Vänsterförbundets anhängare sju procent (26).

En minskning av försvarsanslagen stöds av 44 procent av Vänsterförbundets anhängare (39 procent hösten 2010), av De grönas 25 procent (24), av SDP:s 22 procent (17), av Sannfinländarnas 15 procent (16), av Samlingspartiets 13 procent (9) och av Centerns anhängare 11 procent (22). (bilderna 13 och 14)

Ifall försvarsanslagen minskas, på vad ska minskningarna i första hand riktas?

I frågan ingick nio olika punkter av vilka respondenten fick välja 0–3. I frågan om en eventuell minskning av anslagen, får listan följande fördelning:

Deltagandet i internationella fredsbevarar- och krishanteringsuppgifter (36 procent), försvarsmaterielanskaffningarna (23 procent), beväringens utbildnings längd (22 procent), repetitionsövningarna (21 procent), antalet garnisoner (19 procent), utrustning av de krigstida trupperna, dvs. reserven (18 procent), försvarsmaktens personal (15 procent), övningsverksamheten och upprätthållandet av beredskapen (10 procent) samt beväringarnas dagpenningar och sociala förmåner (6 procent).

13 procent hade ingen åsikt. (*bild 15*)

Och vid en eventuell höjning?

Samma lista framlades också i anknytning till frågan om hur en eventuell höjning av anslagen ska allokeras. I detta fall får listan följande fördelning:

Beväringarnas dagpenningar och sociala förmåner (44 procent), övningsverksamheten och upprätthållandet av beredskapen (34 procent), försvarsmaterielanskaffningarna (30 procent), deltagandet i internationella fredsbevarar- och krishanteringsuppgifter (20 procent), repetitionsövningarna (14 procent), utrustning av de krigstida trupperna, dvs. reserven (13 procent), försvarsmaktens personal (11 procent), antalet garnisoner (8 procent) och beväringens utbildnings längd (8 procent). Nio procent hade ingen åsikt. (*bild 15*)

Hur borde Finland agera i Afghanistan?

PFI ställde nu för tredje gången frågan om hur Finland borde agera i fråga om situationen i Afghanistan. I frågan finns en lista över åtta olika alternativ, av vilka ett är att helt hålla sig borta från Afghanistan. Till varje alternativ kunde man ta ställning separat genom att svara ja, nej eller kan inte säga.

Finländarna borde stanna i Afghanistan; av denna åsikt var 61 procent (67 procent hösten 2010). Av helt annan åsikt var 34 procent (29).

Finland borde stödja uppbyggandet av medborgarsamhället, av denna åsikt är 74 procent (77); hjälpa till vid uppbyggandet av en demokratisk förvaltning, 73 procent (77); stödja den ekonomiska och sociala utvecklingen samt ordnandet av utbildning med utvecklingssamarbetets medel, 72 procent (74); delta i utbildningen av landets polismakt, 66 procent (67); delta i stabiliseringen av förhållandena i Afghanistan med den militära krishanterings medel 56 procent (56).

Finland borde delta i utbildningen av landets armé, av denna åsikt är 47 procent (53 procent hösten 2010), av annan åsikt är 48 procent (43). Finland borde delta i övermannandet av de extrema grupperingarna med militära maktmedel, av denna åsikt är 22 procent (16 procent hösten 2010), av helt annan åsikt är 73 procent (77). (*bild 16*)

Finlands militära närvaro i Afghanistan

Nu efterfrågades för andra gången åsikterna om Finlands militära närvaro i Afghanistan.

Denna fråga delar fortfarande åsikterna. I dag får en fortsättning på den militära närvaron i Afghanistan stöd av 47 procent (46 procent hösten 2010). Av männen är 50 (47) procent av denna åsikt och av kvinnorna 45 (46) procent.

Av Samlingspartiets anhängare stöds en fortsättning på Finlands militära närvaro i Afghanistan av 73 procent (67 procent hösten 2010), av Centerns 56 procent (53), av De grönas 51 procent (49), av SDP:s 44 procent (49), av Sannfinländarnas 41 procent (37) och av Vänsterförbundets anhängare 36 procent (25).

Finland bör avsluta sin militära närvaro i Afghanistan; av denna åsikt är 47 procent (48 procent hösten 2010). Det är ingen skillnad mellan kvinnor och män i denna fråga. Sex procent (5) hade ingen åsikt.

En avslutning av den militära närvaron i Afghanistan stöds av 62 procent (73 procent hösten 2010) av Vänsterförbundets anhängare, av Sannfinländarnas 57 procent (56), av SDP:s 51 procent (50), av De grönas 44 procent (42), av Centerns 37 procent (43) och av Samlingspartiets anhängare 26 procent (29).

En finländsk soldat omkom 15.2.2011 i Afghanistan. Det fanns inga skillnader i de svar på frågorna om Afghanistan som man fick före och efter 16.2.2011. (*bild 17*)

PFI:S FORSKNINGSSEKTION 2007–2011

Ordförande	Tatja Karvonen, pedagogie magister
Vice ordförande	Jukka Manninen, politisk planerare
Medlemmar	Juha Eskelinen, FM, lektor Jari Haapiainen, sekreteraren för internationella ärenden Direktör Markku Haranne Maija Hurri, redaktör Jan Koskimies, riksdagsledamotsassistent Tuomo Valve, verksamhetsledare Heta Välimäki, riksdagsledamotsassistent
Sakkunniga	Timo Härkönen, säkerhetsdirektör (SRK) Outi Holopainen, enhetschef (UM) Risto Mäkelä, överstelöjtnant (försvarsmakten) Jorma Hentilä, redaktör Erkki Teikari, docent Unto Vesa, forskare, amanuens
Sekretariatet	Heli Santala, generalsekreterare Markus Kinkku, allmän sekreterare

PFI:S ORDFÖRANDE 2007–2011

Ordförande	Lauri Kaira, biträdande direktör
Vice ordförande	Aila Paloniemi, riksdagsledamot Reijo Laitinen, riksdagsledamot